

současně hlavním zdrojem znalostí potřebných k tomu, aby armáda byla zdatným a schopným kupujícím a uživatelem moderních systémů a byla schopna zabezpečit přinejmenším zavádění do užívání, provoz, údržbu výcvik a efektivní operační použití systémů po celou dobu jejich životnosti.

Zaměření pro obranný výzkum:

Pro zaměření obranného výzkumu se v souvislosti s uvedenou vizí nabízejí následující témata:

- Sledovatelským výzkumem průběžně sledovat poznatky, které budou podporovat a zkvalitňovat strategii bezpečnosti ČR ve vědě a technologiích.
- Získat vědecké podklady pro vědní politiku rezortu obrany na přechodu do 21. století.
- Vědecky zkoumat model budoucího systému obranného výzkumu a vývoje, např. v uvedené podobě integrovaného systému výzkumu, vývoje, zkušebnictví, hodnocení a akvizice.

Teorie vojenského umění, stav a potřeby rozvoje v Armádě ČR

Autoři: *Plk. v.v. doc. Ing. Josef Kašpar, CSc., plk. doc. Ing. Petr Němec, CSc., plk. gšt. Ing. Richard Jandera, CSc., VA Brno*

Studie analyzuje stav a potřeby rozvoje teorie vojenského umění a jako relativně samostatné části jsou zkoumány vojenská strategie, operační umění a taktika. Teorie vojenského umění je významně ovlivňována společenskými a technickými vědami. Má zásadní význam pro obranu státu, na jejím stavu závisí stav připravenosti armády. Z teorie jsou vytvářeny předpisy pro praktické využití.

Současný stav:

Politické a bezpečnostní změny ve světě na počátku 90. let se odrazily na společenských změnách v ČR a projeví se podstatnými změnami teorie vojenského umění. Dochází k doktrinálním změnám a postupně i ke změnám v oblasti vojenskostrategické, operační a taktické. Dominantní vliv na tyto změny mají vzhledem k začlenění ČR do NATO teorie rozpracované v USA. Současná situace AČR je přechodná, je rozpracována teorie pro všechny operační stupně armády, je aplikována pomocí předpisů do organizačních struktur a zásad pro jejich použití. Současně existuje řada stimulů pro další rozvoj teorie vojenského umění.

Vývojové trendy:

Teorie vojenského umění se vyvíjí nerovnoměrně, v současnosti je rozvoj značně dynamický. Rozvoj bude významně ovlivňován disponibilními zdroji. V teorii taktiky se bude pokračovat v rozpracování na další perspektivní období s důrazem na nové druhy taktických činností, na sladění zásad v AČR se zásadami v NATO, na zvýšení intenzity polního výcviku i na využití trenažérů a simulátorů boje a rozpracovávat problematiku vlivu médií, obyvatelstva a bojiště na boj.

V teorii operačního umění dochází k rozsáhlým změnám. V dalším období bude nutné zohlednit nové podmínky a formy operací, rozpracovat obecné zásady pro operaci pozemních a vzdušných sil, sil územní obrany a logistiky a sladit operační umění AČR s obdobnými zásadami NATO.

V teorii vojenské strategie došlo k největším změnám. Je třeba je v nejbližších 1–2 letech dopracovat s důrazem na bezpečnostní rizika, bezpečnostním zájmům státu, disponibilním zdrojům a transformaci dostupných poznatků v této oblasti. Dále se věnovat rozpracování základní vojenské strategie jako nástroje pro výstavbu AČR a sladění vojenské strategie AČR s požadavky NATO.

Předpokládané výzkumné projekty:

Neexistence fungující výzkumné instituce specializované na teorii vojenského umění podvazuje výzkumné možnosti. Omezenou kapacitu mají vojenské vysoké školy, rovněž velmi omezeně lze využít pracovníků sekcí a úřadů GŠ a MO.

Jsou navrženy ve velmi obecné rovině tři výzkumné směry, pokrývající teorii vojenského umění a národní bezpečnostní strategii, která bezprostředně s teorií vojenského umění souvisí.

Trendové analýzy po stanovení směrů rozvoje průzkumných, řídicích a palebných systémů v oblasti vzdušných sil s důrazem na protivzdušnou obranu

Autor: Plk. doc. Ing. Karel Urbánek, CSc., VA Brno

Studie navazuje kritickým pohledem na vývoj vzdušných sil AČR v posledních letech a na základě analýzy koncepcí NATO, zejména USA i podle informací o ruské letecké technice a zbraňových systémech protivzdušné obrany předkládá základní trendy rozvoje studované problematiky. Pojem protivzdušná obrana se používá více u vzdušných sil, protiletadlová obrana u pozemních sil. Lze říci, že pojem protivzdušné obrany vyjadřuje obecnější přístup k řešení problematiky a jako takový zahrnuje procesy spojené s působením na vzdušné objekty. Smyčka, uzavřená průzkumem, řízením a palbou přes vzdušný objekt vyžaduje, aby byly zkoumány všechny komponenty, včetně vzdušného protivníka. Ten pak určuje směr rozvoje obranného systému. V první kapitole je zkoumaný problém také včleněn do obecnějšího rámce „vzdušná síla“ a „síla ve vzdušném prostoru“.

Současný stav:

Systém protivzdušné obrany přechází z období poznamenaného soustavnou reorganizací a snižování počtu techniky do období výstavby v rámci koaličních vztahů. Vzhledem k nákladům na budování tak složitého a náročného systému nelze škrtnout minulost a začínat znovu. Přinejmenším proto, že použitelné zdroje, vytvořené v minulosti mohou vytvářet výhodné podmínky pro efektivní využití zdrojů na rozvoj. S ohledem na předpokládanou intenzitu ohrožení a konfliktů v horizontu 5 až 10 let jsou využitelné „zastaralé“ prostředky. Jejich efektivnost může být podstatně zvýšena při „minimálních“ nákladech na modernizaci. V průběhu tohoto období je však možné